Müst?qil Az?rbaycan?n bugünkü inki?af s?viyy?sin? çatmas?nda, dünya birliyind? layiqli yer tutmas?nda ulu öndər Heyd?r ?liyevin müst?sna xidm?tl?ri olmu?dur. 1993-cü il iyunun 15-d? xalq?n t?l?bi il? hakimiyy?t? qay?dan ümummilli lider dövl?timizi v?t?nda? müharib?sind?n, parçalanmadan, yox olmaq t?hlük?sind?n xilas etmi?, öz xilaskarl?q missiyas? il? ölk?mizin müst?qilliyini qorumu?, ictimai-siyasi böhran? aradan qald?rm?? v? davaml? inki?af?n t?m?lini qoymu?dur. Tariximizin ?anl? s?hif?sini t??kil ed?n 15 ?yun Az?rbaycan tarixin? Milli Qurtulu? Günü kimi daxil olmu?dur v? xalq?m?z t?r?find?n böyük ehtiramla qeyd edilir.

Bu dahi ??xsiyy?t ölk?mizd? iqtisadiyyat?n, elm, t?hsil v? m?d?niyy?tin t?r?qqisini t?min etmi?, g?l?c?k inki?af üçün güclü t?m?l yaratm??d?r. Ümummilli liderin geni?miqyasl? f?aliyy?tind? t?hsilin inki?af? h?r zaman prioritet sah? kimi mühüm yer tuturdu. Onun uzaqgör?nlikl? söyl?diyi konseptual fikirl?r v? ideyalar, tarixi tövsiy?l?r bu gün d? ölk?mizd? t?hsil islahatlar?n?n ?sas istiqam?tl?rinin mü?yy?nl??dirilm?sin? öz töhf?sini verm?kd?dir.

Ümummilli lider Heyd?r ?liyev t?r?find?n t?m?li qoyulmu? inki?af strategiyas? Prezident ?lham ?liyev t?r?find?n böyük q?tiyy?t v? u?urla davam etdirilmi?, h?yata keçiril?n sosial-iqtisadi islahatlar, dövl?t ba?ç?s?n?n mü?llifi oldu?u müasir idar?etm? modeli n?tic?sind? Az?rbaycan yaln?z regionda deyil, dünyada lider dövl?tl?rd?n birin? çevrilmi?, beyn?lxalq reytinql?rd? mövqel?rini ?h?miyy?tli ??kild? yax??la?d?rm??, "Doing Business-2019" hesabat?na ?sas?n dünyan?n ?n islahatç? 10 ölk?si s?ras?nda yer alm??d?r.

T?hsilin inki?af? dövl?t siyas?tinin ?sas prioritetl?rind?ndir

Ölk? Prezidentinin t?hsil sektoruna göst?rdiyi diqq?t v? qay?? n?tic?sind? son ill?r t?hsil tariximizd? yüks?k inki?af, bütün sah?l?rd? islahatlar?n daha da d?rinl??m?si dövrü kimi xarakteriz? olunur, t?hsil sektorunun inki?af? dövl?t siyas?tinin ?sas prioritetl?rind?n biri kimi n?z?r? al?n?r. Ölk? Prezidentinin t???bbüsü il? realla?d?r?lan, t?hsil sektorunun yol x?rit?si olan t?hsilin inki?af? üzr? Dövl?t Strategiyas?n?n t?sdiq edilm?sind?n 5 ild?n çox vaxt ötmü?dür. Öt?n müdd?t ?rzind? strategiyan?n icras? istiqam?tind? bir s?ra ?h?miyy?tli nailiyy?tl?r ?ld? edilmi?dir.

Son ill?rd? t?hsilin inki?af? il? ba?l? q?bul olunan mühüm strategiya v? proqramlar n?tic?sind? dövl?t büdc?sind?n t?hsil? ayr?lan x?rcl?r ?h?miyy?tli ??kild? artm??, 2013-cü il? nisb?t?n 60 faizd?n çox artaraq, 1.4 milyard manatdan 2019-cu ild? 2.3 milyard manata çatd?r?lm??d?r. 2003-cü il? nisb?t?n is? t?hsil x?rcl?ri 9 d?f?d?n çox artm??d?r.

T?hsil mü?ssis?l?rinin infrastrukturu müasirl??dirilir

Az?rbaycan Respublikas? Prezidentinin diqq?t v? qay??s? n?tic?sind?, Birinci vitse-prezident Mehriban xan?m ?liyevan?n t???bbüsü il? ümumi t?hsil mü?ssis?l?rinin infrastrukturunun müasirl??dirilm?si istiqam?tind? ?h?miyy?tli i?l?r görülmü?, son 5 ild? 600-d?n çox, 2003-2018-ci ill?r ?rzind? is? 3200-d?n çox m?kt?b binas? tikilmi? v? ya ?asl? t?mir edilmi?dir. ?lk d?f? olaraq ucqar k?ndl?rd? modul tipli m?kt?b t?crüb?si t?tbiq edilmi?, 2017-2018-ci ill?rd? 243 bel? m?kt?b ?agirdl?rin istifad?sin? verilmi?dir. Cari ild? 24 rayonda 3520 ?agird yerlik daha 50 modul tipli m?kt?b istifad?y? veril?c?kdir. M?kt?b tikintisi sah?sind? h?yata keçiril?n t?dbirl?r n?tic?sind? 1 milyondan çox ?agirdin t?lim ??raiti ?h?miyy?tli ??kild? yax??la?d?r?lm??d?r.

T?hsil mü?ssis?l?rinin maddi-texniki bazas?n?n gücl?ndirilm?si il? ba?l? ölk? Prezidenti t?r?find?n bu günl?rd? imzalanm?? s?r?ncamlar t?hsilin inki?af?na davaml? dövl?t qay??s?n?n daha bir parlaq nümun?si olmu?dur. Bel? ki, h?min s?r?ncamlara ?sas?n regionlarda modul tipli m?kt?bl?rin qura?d?r?lmas? m?qs?dil? 18 milyon manat, Bak? ??h?ri v? onun q?s?b?l?rind? t?hsil mü?ssis?l?rinin tikintisi, ?asl? t?miri v? b?rpas? i?l?rinin davam etdirilm?si m?qs?dil? 40 milyon manat, t?hsil mü?ssis?l?rinin qazla?d?r?lmas? m?qs?dil? 5.7 milyon manat v?sait ayr?lm??d?r. Bu istiqam?td? h?yata keçiril?c?k t?dbirl?r t?hsil infrastrukturunun müasirl??dirilm?sin? v? keyfiyy?t göst?ricil?rinin daha da art?r?lmas?na imkan ver?c?kdir.

T?hsil qanunvericiliyi ?asl? ??kild? yenil?nib

2018-2019-cu t?dris ilind? ?ld? edilmi? ?n mühüm nailiyy?tl?rl?rd?n biri t?hsil qanunvericiliyinin ?asl? ??kild? yenil?nm?si il? ba?l? olmu?dur. T?hsil Nazirliyinin Milli M?clisl? birg? realla?d?rd??? bu t???bbüsl?r t?hsil islahatlar?n?n daha çevik apar?lmas?na, t?hsil sisteminin beyn?lxalq t?crüb?y? uy?unla?d?r?lmas?na ?lveri?li z?min yaratm??d?r. Bel? ki, "T?hsil haqq?nda" Qanuna 62 d?yi?ikliyi özünd? ?ks etdir?n t?klifl?r paketi v? "Pe?? t?hsili haqq?nda" Qanun q?bul edilmi?dir. D?yi?iklikl?r t?hsilin bütün pill?l?rini v? s?viyy?l?rini ?hat? etmi?dir.

H?min qanunlar?n v? 2017-ci ild? q?bul edilmi? "M?kt?b?q?d?r t?hsil haqq?nda" Qanunun t?tbiqi d? n?z?r? al?nmaqla 25-d?k normativ hüquqi s?n?d layih?si haz?rlanaraq Nazirl?r Kabinetin? t?qdim olunmu?, onlar?n böyük ?ks?riyy?ti t?sdiq edilmi?dir. Cari ild? is? "Ümumi t?hsil haqq?nda" Qanun q?bul olunmu?dur.

M?kt?b?haz?rl???n ?hat?liliyi geni?l?nir

T?hsilin keyfiyy?tin? t?sir ed?n mühüm amill?rd?n biri m?kt?b?q?d?r t?hsill? ?hat?lilik s?viyy?sidir. Beyn?lxalq qiym?tl?ndirm? t?dqiqatlar? da m?kt?b?q?d?r t?hsil? c?lb olunma s?viyy?si il? ?agird nailiyy?tl?ri aras?nda birba?a ?laq?nin oldu?unu sübut edir. M?hz bu s?b?bd?n son ill?rd? m?kt?b?haz?rl?q T?hsil Nazirliyi üçün prioritet istiqam?t olmu?, q?sa müdd?t ?rzind? ümumi t?hsil mü?ssis?l?rind? dövl?t büdc?si hesab?na m?kt?b?haz?rl?q qruplar?n?n t??kil olunmas? yolu il? 5 ya?l? u?aqlar?n t?hsil? c?lb edilm?si s?viyy?si 2013-cü ild?ki 24 faizd?n 75%-? çatd?r?lm??d?r. H?yata keçiril?n t?dbirl?r n?tic?sind? tarix?n m?kt?b?q?d?r t?hsil mü?ssis?l?ri olmayan ya?ay?? m?nt?q?l?rind?, ucqar k?ndl?rd? d? u?aqlar?n m?kt?b?haz?rl??? t?min edilmi?dir. Növb?ti ill?rd? m?kt?b?haz?rl??a c?lbedilm? göst?ricisinin 90 faiz? çatd?r?lmas? v? g?l?c?kd? bütün 5 ya?l? u?aqlar? ?hat? etm?si qar??da duran ?sas h?d?fl?rd?ndir. T?m?l bacar?qlar?n erk?n ya? dövründ?n ?ld? edildiyi n?z?r? al?naraq, dig?r ya? qruplar? üzr? u?aqlar?n t?hsil? c?lbi istiqam?tind? d? t?dbirl?r h?yata keçirilmi?, UNICEF v? Avropa Birliyinin maliyy? d?st?yi il? 3-5 ya?l? u?aqlar?n icma ?asl? m?kt?b?q?d?r t?hsil? c?lb olunmas? layih?sin? ba?lanm??, Bak? ??h?rind? v? 10 rayonda 100 icman?, 2 mind?n çox u?a?? ?hat? etm?kl? h?yata keçirilm?kd?dir.

M?kt?b?q?d?r t?hsilin ?hat? s?viyy?sinin yüks?ldilm?si il? ba?l? öz?l t?hsil mü?ssis?l?rinin f?aliyy?ti daim t??viq edilmi?, son 5 ild? onlar?n say? 3 d?f?d?n çox artaraq 41-d?n 144-? çatm??d?r.

Mü?llim nüfuzu yüks?lir

M?lumdur ki, t?hsilalan?n savadl? v? s?ri?t?li ??xs kimi formala?mas? mü?llimin akademik bacar?qlar?ndan, t?dris t?crüb?sind?n v? pe??karl?q s?viyy?sind?n as?l?d?r. Mü?llimin bu keyfiyy?tl?ri il? t?hsilalanlar?n nailiyy?tl?ri aras?nda s?x korrelyasiya mövcuddur. Bu s?b?bd?n son ill?rd? mü?llim nüfuzunun, mü?lliml?rin pe??karl?q s?viyy?sinin yüks?ldilm?si, istedadl? insanlar?n mü?llim pe??sin? c?lb edilm?si istiqam?tind? ciddi add?mlar at?lm??d?r.

Mü?lliml?rin i?? q?bulu qaydalar? ??ffafl?q v? obyektivlik bax?m?ndan ?h?miyy?tli ??kild? t?kmill??dirilmi?dir. ?lk d?f? olaraq ölk? üzr? mü?lliml?rin yerd?yi?m?si v? müdd?tli ?m?k müqavil?si ?sas?nda i?? q?bulu m?rk?zl??dirilmi? qaydada h?yata keçirilmi?dir. Cari t?dris ilin? ümumilikd? müdd?tsiz müqavil? ?sas?nda 4053 n?f?r, müdd?tli müqavil? ?sas?nda 4500 mü?llim i?? q?bul edilmi?dir ki, bu da son ill?rd? vakant yerl?rin 100 faiz tutulmas? bax?m?ndan ?n yüks?k göst?rici olmu?dur. Bütün bu t?dbirl?r c?miyy?td? i?? q?bulun obyektivliyin? inam formala?d?rm??, 2018-ci ild? müsabiq?d? i?tirak ed?nl?rin say? ?vv?lki ill?r? nisb?t?n 3 d?f?d?n çox artm??, müraci?t ed?nl?rin say? 51 mini

ötmü?dür. Ümumilikd? son 5 ild? m?kt?bl?rin mü?llim t?rkibi keyfiyy?t bax?m?ndan yax??la?m??, 20 mind?n çox g?nc mü?llim i?? q?bul olunmu?dur.

2018-ci ild? ümumi t?hsil mü?ssis?l?rind? çal??an mü?lliml?rin bilik v? bacar?qlar?n?n diaqnostik qiym?tl?ndirilm?si u?urla ba?a çatm??, ümumilikd? 150 mind?n çox mü?llimin h?ft?lik d?rs yükü 1,5 d?f?, v?zif? maa?? 2 d?f? art?r?lm??, orta ayl?q ?m?khaqq? 500 manat civar?nda olmaqla ölk? üzr? orta ayl?q ?m?khaqq?na yax?nla?m??d?r. H?yata keçiril?n kompleks t?dbirl?r n?tic?sind? mü?llim nüfuzu v? mü?llimlik pe??sin? maraq ?h?miyy?tli ??kild? artm??, onlar aras?nda sa?lam r?qab?t v? motivasiya gücl?nmi?, mü?llimlik r?qab?tli bir pe??y? çevrilmi?, t?hsilin keyfiyy?t göst?ricil?ri ?h?miyy?tli ??kild? yüks?lmi?dir. 2018-ci ild? 500 baldan yuxar? toplam?? abituriyentl?r aras?nda mü?llimlik ixtisas?n? 2090 n?f?r seçmi?dir ki, bu da strategiyan?n icras?na ba?lad???m?z ilin eyni göst?ricisind?n 2,3 d?f? çoxdur. ?nan?r?q ki, bu amil mü?llim haz?rl??? sistemind? ?sasl? dönü?ün yarad?lmas?na v? yüks?k pe??karl??a malik mü?lliml?rin haz?rlanmas?na v? m?kt?bl?r? c?lbin? imkan ver?c?kdir.

Mü?lliml?rin pe??karl?q s?viyy?si art?r?l?r

Az?rbaycan Respublikas?n?n Prezidenti c?nab ?lham ?liyev son ill?rd? mü?lliml?rl? ba?l? h?yata keçiril?n f?aliyy?ti yüks?k qiym?tl?ndir?r?k mü?lliml?rin XV qurultay?n?n i?tirakç?lar?na t?brik m?ktubunda demi?dir: "Mü?llim ?m?yinin stimulla?d?r?lmas? t?dbirl?ri n?tic?sind? c?miyy?timizd? mü?llimin nüfuzu yüks?lmi?, istedadl? g?ncl?rin mü?llimlik pe??sin? mara?? ?h?miyy?tli d?r?c?d? artm??d?r. Qazan?lan u?urlar dövl?tin t?hsil sah?sinin davaml? inki?af?na diqq?t v? qay??s?n?n t?zahürü, eyni zamanda, Az?rbaycan mü?lliminin f?dakar ?m?yinin b?hr?sidir".

Mü?lliml?rin pe??karl?q s?viyy?sinin yüks?ldilm?si sah?sind? sistemli t?dbirl?r h?yata keçirilmi?dir. Beyn?lxalq t?crüb? n?z?r? al?nmaqla, ümumi t?hsil mü?ssis?l?rinin pedaqoji hey?ti üçün modul-kredit v? r?qab?t?sasl? t?liml?r sistemi t?tbiq edilmi?, 2015-2018-ci ill?rd? ümumilikd? 55 min n?f?r mü?llim modul-kredit sistemin? ?saslanan t?liml?r? c?lb edilmi?dir ki, onlar?n 25 mini 2018-ci ilin pay?na dü?ür. Bununla yana??, elektron resurslardan istifad? v? r?q?msal bacar?qlar?n inki?af? üzr? ümumilikd? 4000 n?f?r mü?llim t?liml?rd?n keçirilmi?dir.

?agirdl?rimizin u?urlar? ild?n-il? yax??la??r

Keyfiyy?tin yüks?ldilm?si istiqam?tind? h?yata keçiril?n t?dbirl?r n?tic?sind? 2018-ci ild? ali t?hsil mü?ssis?l?rin? t?l?b? q?bulunun keyfiyy?t göst?ricil?ri daha da yüks?lmi?dir. Bel? ki, 2013-cü il? nisb?t?n q?bul imtahanlar?nda 300 baldan çox toplayanlar?n say? 26,5 faiz, 400 baldan çox toplayanlar?n say? 35,1 faiz, 500 baldan çox toplayanlar?n say? 51,5 faiz, 600 baldan çox toplayanlar?n say? is? 81,3 faiz artm??d?r.

?stedadl? u?aqlarla i? sah?sind? görülmü? i?l?r n?tic?sind? h?m respublika olimpiadalar?nda i?tirak ed?nl?rin say?, h?m d? beyn?lxalq olimpiadalarda ?agirdl?rimizin u?urlar? ild?n-il? yax??la?m??d?r. 2018-ci ild? respublika f?nn olimpiadalar?nda 33 mind?n çox ?agird i?tirak etmi?dir ki, bu da 2013-cü il? nisb?t?n 5 d?f? çoxdur. Beyn?lxalq olimpiada v? bilik yar??lar?nda Az?rbaycan m?kt?blil?ri 1 q?z?l, 8 gümü?, 20 bürünc medal, 7 h?v?sl?ndirici sertifikat ?ld? etmi?, son ill?rd? is? 4 q?z?l, 29 gümü? v? 107 bürünc medal olmaqla ümumilikd? 140 medal qazanm??lar. 2019-cu ilin ilkin n?tic?l?ri d? u?urlu olmu?dur. Bak? m?kt?blisi, 7-ci sinif ?agirdi Fidan Qarayeva 8-ci Avropa Q?zlar Riyaziyyat Olimpiadas?nda bürünc medal ?ld? ed?r?k h?min olimpiadan?n tarixind? ?n g?nc qalib olmu?dur. 36-c? Balkan Riyaziyyat Olimpiadas?nda m?kt?blil?rimiz 4 gümü? v? 1 bürünc medal ?ld? etmi?, bu n?tic? h?min olimpiadan?n tarixind? Az?rbaycan m?kt?blil?rinin göst?rdiyi ?n yax?? n?tic? olmu?dur. ?minlikl? dem?k olar ki, beyn?lxalq v? respublika f?nn olimpiadalar?n?n, beyn?lxalq müsabiq? v? yar??lar?n qalibl?rinin ali m?kt?bl?r? müsabiq?d?nk?nar q?bul hüququ ?ld? etm?si olimpiada h?r?kat?n?n daha da geni?l?nm?sin? s?b?b olacaqd?r. ?übh?siz, cari ild? informatika üzr? dünya olimpiadas?n?n Az?rbaycanda keçirilm?si d? ölk? t?hsili üçün ?h?miyy?tli hadis?l?rd?n biri olacaqd?r.

Yeni qiym?tl?ndirm? modell?ri t?tbiq olunur

2018-2019-cu t?dris ili ümumi t?hsild? 11 il bundan ?vv?l ba?lanm?? m?zmun islahatlar?n?n bir m?rh?l? kimi ba?a çatmas? v? beyn?lxalq t?crüb?y? ?saslanan yeni qiym?tl?ndirm? mexanizml?rinin t?tbiqi il? yadda qalm??d?r. M?kt?bdaxili qiym?tl?ndirm? sistemi ?h?miyy?tli ??kild? t?kmill??dirilmi?, mü?lliml?rin v? valideynl?rin r?yi n?z?r? al?naraq ?agirdl?rin t?dris yükü optimalla?d?r?lm??d?r.

Ümumi t?hsil mü?ssis?l?rinin IX sinifl?rind? burax?l?? imtahanlar? sah?sind? ba?lanm?? islahatlar XI sinifl?rd? davam etdirilmi?dir. Cari t?dris ilind? XI sinfi bitir?n ?agirdl?r yeni m?zmun ?sas?nda ümumi t?hsili ba?a vuran ilk m?zunlar oldu?una gör?, onlar?n burax?l?? imtahanlar?n?n yeni modelin? keçidl? ba?l? T?hsil Nazirliyinin yax?ndan i?tirak? il? D?M t?r?find?n yeni qaydalar t?tbiq edilmi?, burax?l?? imtahan? yeni m?zmun v? formada 2 m?rh?l?d? t??kil edilmi?, ilk d?f? olaraq ali m?kt?b? q?bul h?min burax?l?? v? q?bul imtahanlar?nda toplanan ballar n?z?r? al?nmaqla apar?lacaqd?r. ?minik ki, yeni imtahan modeli t?hsil alanlar?n bilik v? kompetensiyalar?n?n daha s?m?r?li qiym?tl?ndirilm?sin? imkan verm?kl? yana??, m?kt?bin v? mü?llimin h?m m?suliyy?tinin, h?m d? nüfuzunun artmas?na ?h?miyy?tli ??kild? t?sir ed?c?k, c?miyy?td? ümumt?hsil m?kt?bin? etibarl? inam formala?d?racaqdir.

T?mayüll??m?nin müsb?t n?tic?l?ri

Ümumi t?hsilin keyfiyy?tini yüks?ltm?k, ?agirdl?r? seçdikl?ri ixtisas istiqam?tl?ri üzr? daha yüks?k kompetensiyalara yiy?l?nm?k imkan? yaratmaq m?qs?di il? tam orta t?hsil s?viyy?sind? t?mayüll??m?nin ?hat? dair?si geni?l?ndirilmi?, 2140 sinifd? 47930 ?agird t?mayüll?r üzr? t?hsil? c?lb edilmi?dir ki, bu da X-XI sinifl?rd? t?hsil alan ?agirdl?rin t?xmin?n 30 faizini t??kil etmi?dir. T?mayül sinifl?r üçün t?dris planlar? v? proqramlar? haz?rlanm?? v? t?tbiq edilmi?dir. ?lkin t?hlill?r göst?rir ki, t?mayül sinifl?rini bitir?n m?zunlar ali m?kt?bl?r? q?bulda daha yüks?k n?tic?l?r nümayi? etdirir v? akademik nailiyy?tl?ri il? f?rql?nirl?r. H?r bir ?agird? t?mayül istiqam?tin? uy?un pe??kar bacar?qlar?n a??lanmas? m?qs?dil? "Ümumi t?hsil haqq?nda" Qanunda t?mayül sinifl?rind? ?agird say? ?vv?lki 20 n?f?rd?n 15 n?f?r? endirilmi?dir. Qar??da ölk? üzr? t?mayüll??m?nin t?tbiqi v?ziyy?tinin t?hlili, ?hat? dair?sinin daha da geni?l?ndirilm?si, t?mayül sinifl?ri üçün yeni proqram v? d?rslikl?rin haz?rlanmas?, pe??kar v? s?ri?t?li mü?lliml?rin c?lb edilm?si il? ba?l? t?dbirl?rin h?yata keçirilm?si v?zif?si dayanm??d?r.

D?rslik haz?rl??? sah?sind? yenilikl?r

M?zmun islahatlar? ç?rçiv?sind? d?rslik haz?rl???nda yeni reqlament v? prosedurlar t?tbiq edilmi?dir. Haz?rlanm?? d?rslikl?r D?rslikl?ri Qiym?tl?ndirm? ?uras?, Dövl?t ?mtahan M?rk?zi, AMEA-n?n müvafiq institutlar?, ali t?hsil mü?ssis?l?ri t?r?find?n qiym?tl?ndirilir, eyni zamanda, bu m?qs?dl? yarad?lm?? portalda yerl??diril?r?k ictimai müzakir?y? ç?xar?l?r, t?klifl?r t?hlil edil?r?k n??riyyatlara v? mü?llifl?r? yön?ldilir. Qeyd olunan prosedurlar gözl?nilm?kl? cari t?dris ilin? I-XI sinifl?r üçün 338 adda 7,2 milyon nüsx?d?n art?q d?rslik v? mü?lliml?r üçün metodik v?sait çap edilib m?kt?bl?r? paylanm??d?r. Bu, t?hsil tarixind? d?rslik çap? sah?sind? ?n yüks?k göst?rici olmu?dur. Cari t?dris ilind? yeni f?nn kurikulumlar?n?n t?tbiq edildiyi XI sinifl?r üçün yeni d?rslikl?r haz?rlanm??, bel?likl? I-XI sinifl?rd? istifad? edil?n 400-d?n çox d?rsliyin m?zmununun yenil?nm?si prosesi ba?a çatm??d?r.

D?rslik haz?rl??? sah?sind? daha bir yenilik ondan ibar?tdir ki, T?hsil ?nstitutu n?zdind? T?dris Resurslar? M?rk?zi yarad?lm?? v? yeni m?zmun konsepsiyas? ?sas?nda ümumt?hsil m?kt?bl?ri üçün ehtiyat d?rslikl?rin haz?rlanmas?na ba?lanm??d?r. ?lkin m?rh?l?d? I sinifl?r üçün Ana dili v? riyaziyyat d?rslikl?ri haz?rlanm??d?r v? haz?rda 100-d?n çox m?kt?bd? s?naqdan keçirilm?kd?dir. Növb?ti add?m h?min d?rslikl?rin pilot t?tbiqi v? II sinifl?r

üçün d?rslikl?rin haz?rlanmas? olacaqd?r.

T?drisd? ?KT-d?n istifad? imkanlar? geni?l?ndirilir

?nformasiya c?miyy?tinin yarand???, bilikl?r? ?saslanan iqtisadiyyat?n t???kkül tapd??? indiki ??raitd? ?KT-nin inki?af? ölk?nin r?qab?tqabiliyy?tliliyinin, intellektual v? elmi potensial?n?n vacib göst?ricil?rind?n birin? çevrilmi?dir. M?hz bu tendensiyalar n?z?r? al?naraq, Az?rbaycan Respublikas? Hökum?ti v? Çin Xalq Respublikas? Hökum?ti aras?nda imzalanm?? Texniki-?qtisadi ?m?kda?l?q Sazi?i ç?rçiv?sind? 2018-ci ild? ümumi t?hsil mü?ssis?l?rin? 20880 ?d?d noutbuk, 789 ?d?d elektron lövh?, 789 ?d?d proyektor verilmi?, ?KT ?asl? infrastrukturun yarad?lmas? i?i davam etdirilmi?dir. T?drisd? ?KT-d?n istifad? imkanlar?n?n geni?l?ndirilm?si bax?m?ndan ölk? üzr? internet? v? Az?rbaycan T?hsil ??b?k?sin? (AT?) qo?ulmu? m?kt?bl?rin say? 2746-ya (62%) çatd?r?lm??, ??b?k?y? qo?ulmu? t?hsil mü?ssis?l?ri bütün ?agirdl?rin 85%-ni, pedaqoji hey?tin is? 73%-ni ?hat? etmi?dir.

?agirdl?rd? m?ntiqi, t?nqidi, yarad?c? t?f?kkürü inki?af etdirm?k, t?dqiqatç?l?q bacar?qlar? formala?d?rmaq, innovasiyalar? m?nims?m?k v? t?tbiq etm?k, onlar?n yüks?k texnoloji ixtisaslara mara??n? art?rmaq m?qs?di il? T?hsil Nazirliyinin t???bbüsü il? öt?n t?dris ilind?n Bak? v? G?nc? ??h?rl?rinin 71 ümumt?hsil m?kt?bind? 26 min ?agird c?lb edilm?kl? "R?q?msal bacar?qlar" layih?sin? ba?lanm??d?r. U?urlu n?tic?l?r n?z?r? al?naraq növb?ti t?dris ilind? layih? 100-d?n çox m?kt?bi v? 100 mind?n çox ?agirdi ?hat? ed?c?kdir. Layih? müxt?lif beyn?lxalq s?rgil?rd?, o cüml?d?n Parisd? T?hsild? ?nnovasiyalar üzr? Dünya Sammitind? t?qdim edilmi? v? böyük maraqla qar??lanm??d?r.

Xüsusi qay??ya ehtiyac? olan ??xsl?rin t?hsil hüququ t?min olunur

Xüsusi qay??ya ehtiyac? olan ??xsl?rin t?hsili v? inki?af? f?aliyy?timizin ?sas prioritetl?rind?n birini t??kil edir. H?min kateqoriyadan olan u?aqlar?n t?hsil hüququnun t?min edilm?si v? c?miyy?t? inteqrasiyas? m?qs?dil? Heyd?r ?liyev Fondunun v? UNICEF-in d?st?yi il? "2018-2024-cü ill?rd? Az?rbaycan Respublikas?nda ?lilliyi olan ??xsl?r üçün inklüziv t?hsilin inki?af? üzr? Dövl?t Proqram?" haz?rlanm?? v? t?sdiq edilmi?, 2018-ci ild?n h?yata keçirilm?sin? ba?lanm??d?r.

Xüsusi qay??ya ehtiyac? olan u?aqlar?n t?hsili v? inki?af? sah?sind? Az?rbaycan Respublikas?n?n Birinci vitse-prezidenti Mehriban xan?m ?liyevan?n v? onun r?hb?rlik etdiyi Heyd?r ?liyev Fondunun ?v?zolunmaz xidm?tl?ri vard?r. Bel? ki, fond t?r?find?n sa?laml?q imkanlar? m?hdud, valideyn himay?sind?n m?hrum olan u?aqlar?n t?hsilinin t??kili, onlar?n t?hsil ald??? mü?ssis?l?rin infrastrukturunun müasirl??dirilm?si istiqam?tind? ?h?miyy?tli i?l?r görülmü?, ölk?nin bütün internat v? xüsusi m?kt?bl?ri ?sasl? t?mir edilmi? v? ya yenid?n qurulmu?, ?n müasir avadanl?qlarla t?chiz edilmi?, ?lilliyi olan ??xsl?r üçün ?lveri?li t?hsil mühiti yarad?lm??d?r.

Cari t?dris ilind? sa?laml?q imkanlar? m?hdud 10 min?d?k u?aq xüsusi t?hsil mü?ssis?l?rind?, inteqrasiya t?limli t?hsil mü?ssis?l?rind? v? ümumi t?hsil mü?ssis?l?rinin n?zdind?ki xüsusi sinifl?rd? t?hsil almaqdad?r. Xüsusi qay??ya ehtiyac? olan u?aqlar?n t?hsili, inki?af? v? c?miyy?t? inteqrasiyas? bundan sonra da ölk?mizin t?hsil siyas?tind? prioritet olaraq n?z?r? al?nacaqd?r.

Pe?? t?hsilinin inki?af?

Pe?? t?hsili ölk?nin sosial-iqtisadi inki?af?na t?kan ver?n, iqtisadiyyat?n bütün sah?l?ri üçün ixtisasl? kadr haz?rl???n? t?min ed?n apar?c? t?hsil pill?sidir. Pe?? t?hsilinin inki?af? i?sizliyin v? yoxsullu?un aradan

qald?r?lmas?na, g?ncl?r aras?nda m???ullu?un t?min edilm?sin? ?h?miyy?tli t?sir göst?rir. Ölk?nin iqtisadi inki?af strategiyas?nda pe?? t?hsilinin prioritet rolu n?z?r? al?naraq, 2016-c? ild? ölk? Prezidentinin f?rman? il? T?hsil Nazirliyi yan?nda Pe?? T?hsili üzr? Dövl?t Agentliyi yarad?lm??, pe?? t?hsili v? t?liminin inki?af? üzr? strateji yol x?rit?si t?sdiq edilmi? v? icras?na ba?lanm??d?r.

Pe?? t?hsili sisteminin yenid?n qurulmas?, bu sah?d? çevik idar?etm?nin t?min edilm?si m?qs?dil? 2018-ci ild? 21 pe?? t?hsili mü?ssis?sinin bazas?nda 10 ixtisasla?m?? pe?? t?hsili m?rk?zi yarad?lm??, bel?likl?, m?rk?zl?rin say? 24-? çatm??d?r. Müh?ndis-pedaqoji hey?tin diaqnostik qiym?tl?ndirilm?sin? v? ?m?khaqq?n?n art?r?lmas?na ba?lanm??, 60 pe?? t?hsili mü?ssis?sind? çal??an 2 min?d?k mü?llim v? istehsalat t?limi ustas?n?n bilik v? bacar?qlar?n?n diaqnostik qiym?tl?ndirilm?si apar?lm??, onlar?n h?ft?lik d?rs yükü normas? 1,5 d?f?, ayl?q v?zif? maa?? orta hesabla 2 d?f? art?r?lm??d?r. Bu istiqam?td? t?dbirl?r cari ild? d? davam etdirilm?kd?dir.

M?zmunun ?m?k bazar?n?n t?l?bl?rin? uy?unla?d?r?lmas? istiqam?tind? beyn?lxalq t?crüb? n?z?r? al?nmaqla pe?? t?hsilinin yeni dövl?t standartlar? t?sdiq edilmi?, 81 ixtisas üzr? n?tic?yönümlü, modul strukturlu t?hsil proqramlar? (kurikulumlar), 51 modul t?dris v?saiti, 55 yeni d?rslik haz?rlanm??d?r, 78 modul d?rslik is? haz?rlanmaqdad?r. Pe?? t?hsili ixtisaslar?n?n siyah?s?na 20-d?n çox yeni ixtisas ?lav? edilmi? v? kadr haz?rl???na ba?lanm??d?r. Koreya ?qtisadi ?nki?af v? ?m?kda?l?q Fondu il? imzalanm?? Kredit Sazi?in? ?sas?n Bak? ??h?rind? müasir pe?? t?hsili m?rk?zinin tikintisi ba?a çatmaq üzr?dir. Art?q Koreyadan ?n müasir avadanl?qlar g?tirilib qura?d?r?lm??d?r. S?naye v? innovasiyalar üzr? ixtisasla?m?? h?min m?rk?zd? 8 istiqam?t üzr? kadr haz?rlanacaq. M?rk?zd? f?aliyy?t göst?r?c?k 26 ixtisasl? müt?x?ssis seçil?r?k Koreyada 3 ayl?q t?lim keçm?si t?min edilmi?dir.

???götür?nl?rl? s?x ?m?kda?l?q n?tic?sind? h?yata keçiril?n pilot layih?l?r ç?rçiv?sind? turizm-xidm?t sektoru üzr? m?zunlar?n 62.3 faizi, informasiya texnologiyalar? sektoru üzr? 73 faizi, xidm?t sah?si üzr? 68.4 faizi i?l? t?min edilmi?dir.

Strateji Yol X?rit?sin? uy?un olaraq pe?? t?hsilinin ?hat? dair?sinin geni?l?ndirilm?si, daha çox m?zunun bu t?hsil pill?sin? c?lb edilm?si, qeyri-formal yollarla ?ld? edilmi? s?ri?t?l?rin tan?nmas?, m?zmunun yenil?nm?si, müh?ndis-pedaqoji hey?tin f?aliyy?tinin qiym?tl?ndirilm?si v? stimulla?d?r?lmas?, pe??karl???n?n art?r?lmas? istiqam?tind? t?dbirl?r növb?ti ill?rd? d? davam etdiril?c?kdir.

Orta ixtisas t?hsilinin inki?af?na yeni yana?malar

Son ill?rd? orta ixtisas t?hsilinin inki?af? il? ba?l? T?hsil Nazirliyi t?r?find?n yeni yana?malar t?tbiq edilmi?dir. Nazirl?r Kabinetinin q?rarlar?na ?sas?n, 14 kollec birl??diril?r?k 7 kollec, o cüml?d?n 3 regional kollec yarad?lm??, 6 kollec profill?rin? uy?un ali t?hsil mü?ssis?l?rinin n?zdin? verilmi?dir. Bununla ?laq?dar, h?min kollec v? ali t?hsil mü?ssis?l?rinin ixtisaslar? unifikasiya olunmu?dur.

Cari ild? "T?hsil haqq?nda" Qanuna d?yi?iklikl?r ?sas?nda orta ixtisas t?hsilinin inki?af?na t?kan ver?c?k yeni q?rarlar q?bul edilmi?, bakalavrlar orta ixtisas t?hsili mü?ssis?l?rin? müsabiq?d?nk?nar q?bul hüququ, subbakalavrlar q?bul imtahanlar?nda i?tirak etm?d?n ali t?hsil mü?ssis?l?rinin bakalavriat s?viyy?sin? q?bul hüququ qazanm??lar. Bunlarla yana??, bakalavriat s?viyy?sini ba?a vurmayan v? ali t?hsil mü?ssis?sind?n xaric olunmu? ??xsl?r d? t?hsill?rini orta ixtisas t?hsili mü?ssis?l?rind? davam etdirm?k hüququ ?ld? etmi?l?r. Yeni qayda v?t?nda?lar?n ?m?k bazar?na çevik uy?unla?mas?na, m???ullu?un v? t?hsilin ?lçatanl???n?n t?min edilm?sin?, eyni zamanda, kollec t?hsilinin nüfuzunun art?r?lmas?na öz töhf?sini ver?c?kdir.

Növb?ti ill?rd? orta ixtisas t?hsili sah?sind? kadr haz?rl??? v? idar?etm? sisteminin qabaqc?l beyn?lxalq t?crüb?y? v? Az?rbaycan?n inki?af konsepsiyas?na uy?un yenid?n qurulmas? istiqam?tind? t?dbirl?r h?yata keçiril?c?kdir.

Ali t?hsilin ?lçatanl??? art?r?l?r

?qtisadiyyat?n dayan?ql? inki?af?nda ali t?hsilin müst?sna rolu vard?r. Sür?tli d?yi?iklikl?rin ba? verdiyi haz?rk? vaxtda m?hz ali t?hsil iqtisadiyyatda davaml? inki?afa t?kan ver?n real qüvv? hesab edilir. Bununla ?laq?dar, dövl?t ba?ç?s? t?r?find?n ali t?hsilin ?lçatanl???n?n art?r?lmas?, t?l?b?l?rin sosial müdafi?sinin yax??la?d?r?lmas?, ölk?d? yüks?k ixtisasl?, pe??kar kadrlar?n haz?rlanmas?, ali t?hsild? r?qab?t mühitinin formala?d?r?lmas? sah?sind? ?h?miyy?tli q?rarlar q?bul olunmu?dur.

H?min q?rarlardan biri ölk?d? t?qaüd sisteminin t?kmill??dirilm?si il? ba?l?d?r. Ölk? prezidentinin s?r?ncam?na ?sas?n, dövl?t hesab?na maliyy?l???n t?qaüd yerl?rinin say? cari il mart?n 1-d?n 16 min vahid art?r?lm??, t?qaüd alan t?l?b?l?rin say? 2019-2020-ci t?dris ilind? 45 faiz?, 2020-2021-ci t?dris ilind?n ba?layaraq is? 50 faizd?n az olmayan s?viyy?y? çatd?r?lmas? n?z?rd? tutulmu?dur. Bununla yana??, doktorantlara, ali, orta ixtisas v? pe?? t?hsili mü?ssis?l?rind?, h?mçinin AMEA-n?n magistratura s?viyy?sind? t?hsil alan t?l?b?l?r? veril?n t?qaüdl?rin m?bl??i d? orta hesabla 20 faiz art?r?lm??, bu t?dbirl?r 110 mind?n çox t?l?b?ni v? doktorant? ?hat? etmi?dir. Eyni zamanda, ali t?hsil mü?ssis?l?rinin bakalavriat s?viyy?sin? dövl?t sifari?i yerl?ri 66 faiz artaraq 12300-d?n 20500-? çatd?r?lm??, ümumi q?bul plan?n?n 42 faizini t??kil etmi?dir. Öt?n il bu göst?rici 27 faiz t??kil edirdi. H?min t?dbirl?rin davam? kimi, I v? II d?r?c? ?lilliyi olan, habel?, sa?laml?q imkanlar? m?hdud 18 ya??nad?k ??xsl?rin t?hsil haqq? x?rcl?rinin dövl?t büdc?si v?saiti hesab?na öd?nilm?si bar?d? ölk? prezidentinin s?r?ncam? imzalanm??d?r. Dövl?t ba?ç?s?n?n t?hsilin davaml? inki?af?na xidm?t ed?n bu t???bbüsl?ri ölk? ictimaiyy?ti t?r?find?n böyük r??b?tl? qar??lanm??d?r.

Q?bul edil?n mühüm q?rarlardan biri d? "2019-2023-cü ill?r üçün Az?rbaycan Respublikas?nda ali t?hsil sisteminin beyn?lxalq r?qab?tliliyinin art?r?lmas? üzr? Dövl?t Proqram?"n?n t?sdiq edilm?sidir. Proqram ölk?mizd? ali t?hsil sisteminin inki?af?nda yeni bir m?rh?l?nin ?sas?n? qoymu?dur. Proqramda iki istiqam?t üzr? t?dbirl?rin h?yata keçirilm?si n?z?rd? tutulmu?dur. Birinci istiqam?t ali t?hsilin m?zmun v? keyfiyy?t göst?ricil?rinin beyn?lxalq ikili diplom proqramlar? v? xarici müt?x?ssisl?rin c?lb olunmas? yolu il? t?kmill??dirilm?sini, ikinci istiqam?t is? xaricd? doktorantura t?hsili vasit?sil? universitetl?rimizin akademik potensial?n?n gücl?ndirilm?sini n?z?rd? tutur. Aidiyy?ti dövl?t qurumlar? il? birlikd? proqram?n icras? istiqam?tind? t?dbirl?r? ba?lanm??d?r.

Ölk?d? ali t?hsilalma imkanlar? geni?l?ndirilmi?, son 5 il ?rzind? q?bul olunan t?l?b?l?rin say?nda 20.8 faiz art?m olmu?, bu göst?rici öt?n il 41 mini ötmü?dür. Art?m tendensiyas? cari ild? t?sdiq edilmi? q?bul plan?nda da davam etdirilmi?, bakalavriat s?viyy?sin? q?bul plan? 48506 n?f?r? yüks?lmi?, y?ni 6.4% artm??d?r.

??m?k bazar?nda d?yi?iklikl?r v? ölk?mizin iqtisadi inki?af strategiyas? n?z?r? al?naraq cari ild? bakalavriat s?viyy?si üzr? ixtisaslar?n yeni t?snifat? Nazirl?r Kabineti t?r?find?n t?sdiq olunmu?, ixtisaslar?n say? 175-d?n 148-? q?d?r azald?lm??, 70-? yax?n ixtisas birl??dirilmi? v? ya ç?xar?lm??, t?snifata 46 yeni ixtisas ?lav? edilmi?dir.

Ali t?hsil mü?ssis?l?ri yeni idar?etm? modelin? keçir

Ali t?hsil mü?ssis?l?rind? idar?etm? sisteminin t?kmill??dirilm?si istiqam?tind? bir s?ra add?mlar at?lm??d?r. Ölk? prezidentinin s?r?ncamlar?na ?sas?n, ?vv?lki ill?rd? b?zi ali t?hsil mü?ssis?l?rin? publik hüquqi ??xs statusunun verilm?si h?min universitetl?rd? hesabatl?l???n v? yeni idar?etm? prinsipl?rinin t?tbiqin?, akademik v? maliyy? muxtariyy?tin? ?lveri?li imkan yaratm??d?r. Cari ild? Nazirl?r Kabineti t?r?find?n t?sdiq edilmi? yeni Nümun?vi Nizamnam?y? ?sas?n, bütün dövl?t ali t?hsil mü?ssis?l?ri publik hüquqi ??xs statusu ?ld? etm?kl? qeyd edil?n imkanlardan faydalana bil?c?kl?r.

Ali t?hsilalma imkanlar?n?n geni?l?ndirilm?si istiqam?tind? Heyd?r ?liyev Fondunun t???bbüsü il? Bak? ??h?rind? yerl???n ali m?kt?bl?rd? t?hsil alan t?l?b?l?r üçün dövl?t-öz?l partnyorlu?u ?sas?nda 100 faiz öz?l sektorun v?saiti hesab?na 800 yerlik müasir yataqxana kompleksinin tikintisi ba?a çatd?r?lm??d?r v? istifad?y? haz?rd?r. Bu istiqam?td? t???bbüsl?r növb?ti ill?rd? d? davam etdiril?c?kdir. Bununla yana??, dövl?t x?tti il? cari ild? G?nc?, L?nk?ran v? Sumqay?t Dövl?t universitetl?rinin yataqxana binalar?n?n ?asl? t?miri il? ba?l? t?dbirl?r h?yata keçirilir.

Elmin inki?af? istiqam?tind? h?yata keçiril?n t???bbüsl?r öz b?hr?sini verm?kd?dir. Dünyan?n tan?nm?? elmi-analitik informasiya t?minatç?s? olan Clarivate Analytics ?irk?ti il? s?m?r?li ?m?kda?l?q n?tic?sind? "Web of Science®"

elmi platformas?na 2018-ci ild? daxil olan m?qal?l?rin say?na gör? Az?rbaycan ilk d?f? olaraq C?nubi Qafqaz ölk?l?ri aras?nda birinci yer? yüks?lmi?, son m?lumata ?sas?n, "Web of Science®" elmi bazas?nda Az?rbaycan üzr? 1450 elmi t?dqiqat i?i qeyd? al?nm??d?r. Son 5 ild? is? aliml?rimizin "Web of Science®" bazas?na daxil olan m?qal?l?rinin ölk? üzr? ümumi say? 96 faiz, ali t?hsil mü?ssis?l?ri üzr? 2.6 d?f? artm??d?r. ?minlikl? dey? bil?rik ki, bu n?tic?l?r ali t?hsil mü?ssis?l?rimizin beyn?lxalq reytinql?rd? mövqel?rinin yax??la?mas?na ciddi t?kan ver?c?kdir. ?ld? olunan u?urlu n?tic?l?r n?z?r? al?naraq, 2018-ci ilin dekabr?nda T?hsil Nazirliyi il? "Clarivate Analytics" ?irk?ti aras?nda 2019-2021-ci ill?ri ?hat? ed?n yeni ?m?kda?l?q müqavil?si imzalanm??d?r.

Yeni t???bbüsl?r, yeni h?d?fl?r

?ld? edilmi? nailiyy?tl?rl? yana??, t?hsilin inki?af? üzr? Dövl?t Strategiyas?nda n?z?rd? tutulmu? h?d?fl?r bax?m?ndan t?hsil sistemi qar??s?nda bir s?ra v?zif?l?r d? durur. Onlardan b?zil?rini diqq?t? çatd?rmaq ist?rdim.

T?crüb? göst?rir ki, elmi-texnoloji t?r?qqi, innovasiyalar v? moderml??m? n?tic?sind? praktiki bilik v? bacar?qlarla z?nginl??m?y?n, s?rf n?z?ri xarakter da??yan t?hsil öz fundamental ?h?miyy?tini itirm?kd?dir. Bu bax?mdan t?hsilin m?zmununun formala?mas?nda akademik bilikl?rl? yana??, praktik bacar?qlar?n, s?ri?t?nin vacibliyi ön? ç?kilm?lidir. T?hsilin m?zmunu texnoloji yenilikl?ri n?z?r? almaqla inki?af etdirilm?li, ümumi t?hsil pill?sind? ??xsiyy?tin h?rt?r?fli formala?d?r?lmas? prioritet oldu?u halda, pe??, orta ixtisas v? ali t?hsild? ?m?k bazar?n?n cari v? g?l?c?k t?l?bl?ri ?sas götürülm?li, ?m?k bazar?nda i? t?klif ed?n bütün subyektl?r, dövl?t v? öz?l olmas?ndan as?l? olmayaraq, maraql? t?r?f? çevrilm?lidir.

G?l?c?yin ça??r??lar?na cavab verm?si v? innovativ inki?af?n t?min edilm?si bax?m?ndan t?hsilin m?zmununun yenil?nm?si mühüm prioritetl?rd?ndir. Bununla ?laq?dar növb?ti ill?rd? bütün t?hsil pill?l?ri üzr? m?zmunun t?kmill??dirilm?si, ?m?k bazar?n?n g?l?c?k t?l?bl?rin? uy?unla?d?r?lmas? istiqam?tind? z?ruri t?dbirl?r h?yata keçiril?c?kdir. M?hz bu yana?madan ç?x?? ed?r?k u?aqlar?n erk?n ya?dan inki?af?n?n s?m?r?li t?hsil modelin? ?saslanan m?kt?b?q?d?r t?hsilin standart v? kurikulumlar?, c?miyy?tin t?l?bl?rin? uy?un s?ri?t? ?sasl? ümumt?hsil, pe?? v? orta ixtisas t?hsili standartlar? v? kurikulumlar?, ali t?hsil mü?ssis?l?rinin t?hsil-t?dqiqat-innovasiya m?rk?zl?rin? çevrilm?sin? d?st?k ver?n v? r?qab?t qabiliyy?tli müt?x?ssis haz?rl???n? t?min ed?n ali t?hsil standartlar?n?n t?tbiqi il? ba?l? i?l?r davam etdirilm?lidir.

Ümumi t?hsilin m?zmununun t?kmill??dirilm?si, beyn?lxalq qiym?tl?ndirm? t?dqiqatlar?n?n meyarlar?na v? ?m?k bazar?n?n g?l?c?k t?l?bl?rin? uy?unla?d?r?lmas?, o cüml?d?n innovasiyalar?n t?tbiqi qar??da duran ba?l?ca v?zif?l?rd?ndir. Yax?n perspektivd? ?m?k bazar?nda yeni bacar?qlara v? ixtisaslara ehtiyac yaranaca?? il? ?laq?dar t?mayüll??m?nin daha erk?n ya?lardan t?tbiqi, xüsusil? riyaziyyat, informatika, t?bi?t f?nl?ri, müh?ndislik, o cüml?d?n robototexnika, süni intellekt, nanotexnologiyalar v? bu kimi innovativ m?zmunun t?tbiqi prioritet hesab olunmal?d?r.

Ümumi t?hsild? t?mayüll??m? istiqam?tl?rinin art?r?lmas?, bu istiqam?td? növb?ti t?dris ilind? 20 m?kt?bd? tam orta t?hsil s?viyy?sind? pe??yönümü t?mayüllü sinifl?rin aç?lmas? h?d?f kimi mü?yy?n edilmi?dir. ?nan?r?q ki, bu yenilik ?agirdl?rin t?hsil? c?lbini art?rmaqla yana??, g?l?c?kd? onlar?n pe?? seçimin? v? ?m?k bazar?na daha asan inteqrasiyas?na köm?k ed?c?kdir.

Daha bir prioritet ümumi t?hsild? STEM yana?mas?n?n t?tbiqidir. Bu yana?ma t?bi?t, texnologiya, müh?ndislik v? riyaziyyat f?nl?rinin t?drisinin ayr?-ayr?l?qda deyil, ?laq?li ??kild? öyr?dilm?sini v? ?agirdl?rd? "XXI ?sr bacar?qlar?"n?n formala?d?r?lmas?n? n?z?rd? tutur. Bu istiqam?td? növb?ti t?dris ilind?n m?kt?bl?rd? robototexnika, nanotexnologiya, süni intellekt, mexanika kimi sah?l?ri ?hat? ed?n m?zmunun t?tbiqi planla?d?r?l?r.

Yeni m?zmunun t?tbiqi, ilk növb?d?, yeni yana?malar? m?nims?y?n v? t?tbiq etm?yi bacaran pedaqoji kadrlar t?l?b edir. Heç bir t?hsil sisteminin potensial? h?min sistemd? çal??an mü?lliml?rin bacar?q s?viyy?sind?n yüks?k ola bilm?z. Bu fikir son ill?rd? T?hsil Nazirliyi t?r?find?n d?f?l?rl? vur?ulanm??d?r. M?hz bu s?b?bd?n mü?llim haz?rl??? üzr? yeni m?zmunun t?tbiqi, t?crüb? komponentinin ?h?miyy?tli ??kild? art?r?lmas? v? internatura modelin? keçid, t?hsil sistemi üçün vacib olan kurikulum, qiym?tl?ndirm?, m?kt?b psixologiyas?, t?hsili idar?etm? sah?sind? magistratura proqramlar?n?n haz?rlanmas? v? t?tbiqi ?sas h?d?fl?r kimi mü?yy?n edilmi?dir.

Pe?? t?hsili sah?sind? son ill?rd? ?ld? edil?n nailiyy?tl?rin davam? olaraq yeni m?zmunun haz?rlanmas?, ?m?k bazar?n?n t?l?bl?rinin n?z?r? al?nmas? bax?m?ndan biznes subyektl?ri v? i??götür?nl?rl? s?m?r?li ?m?kda?l?q münasib?tl?rinin qurulmas? v? birg? proqramlar?n h?yata keçirilm?si mühüm ?h?miyy?t k?sb edir. Eyni zamanda, qeyri-formal v? informal yolla ?ld? edilmi? s?ri?t?l?rin qiym?tl?ndirilm?si v? tan?nmas? mexanizminin haz?rlanmas? v? t?tbiqi d? bu sah?d? ?sas h?d?fl?rd?n biri kimi mü?yy?nl??dirilmi?dir.

Keyfiyy?tin t?minat? sistemi kimi akkreditasiya mexanizml?rinin t?kmill??dirilm?si, o cüml?d?n beyn?lxalq akkreditasiyadan keçmi? ali t?hsil proqramlar?n?n say?n?n art?r?lmas?, ali t?hsil sah?sind? t?l?b?-sahibkarl?q t???bbüsl?rinin d?st?kl?nm?si d? ba?l?ca h?d?fl?rd?ndir.

Elm sah?sind? növb?ti ill?rd? h?yata keçir?c?yimiz ?h?miyy?tli t???bbüsl?rd?n biri ali t?hsil mü?ssis?l?rind? "t?hsil-t?dqiqat-innovasiya" format?nda inki?af?n t??viqi olacaqd?r. Bu bax?mdan b?zi ixtisasla?d?r?lm?? universitetl?rd? klasterl?r yarad?lmal?, elmi n?tic?l?rin istehsala t?tbiqi stimulla?d?r?lmal?, "t?hsil-elm-istehsal" ?laq?l?rinin s?m?r?liliyi yüks?ldilm?li, innovasiyalar?n kommersiyala?d?r?lmas?, t?dqiqat universitetinin yarad?lmas? il? ba?l? h?d?fl?r? nail olunmal?d?r.

M?kt?bl?rd? m?n?vi-psixoloji mühitin yax??la?d?r?lmas?, t?rbiy? i?inin s?m?r?li t??kili, m?kt?b-ail? münasib?tl?rinin düzgün qurulmas? ?n vacib i? istiqam?tl?rind?ndir. Müasir dövrd? ?agirdl?rin z?r?rli informasiyaya ç?x???n?n asanla?mas? t?hsil sistemi qar??s?nda ?sasl? ça??r??lar yarad?r. Bu bax?mdan t?hsil sah?sind? i?l?y?n r?hb?r ??xsl?rin v? t?hsilver?nl?rin ail?l?rl? s?x ?m?kda?l??? olduqca vacibdir. M?kt?b r?hb?rl?ri üçün m?kt?b-ail? münasib?tl?ri il? ba?l? t?liml?rin v? maarifl?ndirm? i?inin t??kili, o cüml?d?n n?zar?t mexanizml?rinin t?kmill??dirilm?si, el?c? d? növq?lad? hallar zaman? davran?? kodeksinin mü?yy?nl??dirilm?si h?yata keçiril?c?k ?sas t?dbirl?rd?ndir. "M?kt?blinin dostu" layih?sinin ?hat?liliyinin növb?ti t?dris ilind?n t?xmin?n 5 d?f? art?r?laraq 150 m?kt?b? çatd?r?lmas?, psixoloji xidm?tin t?kmill??dirilm?si, m?kt?bl?rd? psixoloji-öyr?nm? mühitinin ölçülm?si v? yax??la?d?r?lmas? il? ba?l? t?dbirl?rin t??kili d? qar??da duran h?d?fl?rd?ndir.

Müasir dövrün ça??r??lar?na uy?un olaraq dünyada t?hsilin inki?af tendensiyalar? d?yi?m?kd?dir. Haz?rda süni intellekt h?yat?m?z?n v? m?i??timizin bütün sah?l?rin? nüfuz etm?kd?dir. C?miyy?t yeni s?naye v? texnoloji inqilab ?r?f?sind?dir v? t?hsil sistemi bu reall??a haz?r olmal?, g?nc n?sli müasir dövrd?n k?skin f?rql?n?c?k g?l?c?k dövr? haz?rlamaq üçün onlara yeni kompetensiyalar, ixtisaslar v? pe??l?r verm?lidir. Dövl?t v? öz?l sektor, t?hsil orqanlar?, t?hsil mü?ssis?l?ri v? bütün c?miyy?t s?yl?rini bu m?qs?d ?traf?nda c?ml??dirm?lidir. Yaln?z birg? t???bbüsl?r v? f?aliyy?tl?r n?tic?sind? keyfiyy?tli v? r?qab?tqabiliyy?tli insan kapital? formala?d?rmaqla ölk?mizin t?r?qqisin? nail olmaq olar.

?nan?ram ki, müasir dövrün ça??r??lar?na, t?hsilin inki?af? üzr? Dövl?t Strategiyas?na v? ölk?mizin inki?af konsepsiyas?na uy?un olaraq növb?ti ill?rd? Az?rbaycan t?hsili keyfiyy?t göst?ricil?rin?, ?hat?liliyin? v? r?qab?tqabiliyy?tliliyin? gör? apar?c? t?hsil sisteml?rind?n birin? çevril?c?kdir.

Ceyhun BAYRAMOV,

Az?rbaycan Respublikas?n?n t?hsil naziri

“Az?rbaycan” q?zeti